

INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS

2014/2015

*(Harmadik akkreditációs kör,
lejáró akkreditáció miatti új értékelés)*

KECSKEMÉTI FŐISKOLA

Kertészeti Főiskolai Kar

AKKREDITÁCIÓS JELENTÉS

A 2016/2/VIII/2. sz. MAB HATÁROZAT MELLÉKLETE

2016. február 26.

Előző intézményakkreditáció: 2012/8/VI/4. sz. MAB határozat
http://www.mab.hu/web/tir/hatarozatok/KF_120928_plhatH.pdf

Tartalomjegyzék

A kar akkreditációs értékelése	2
I. Akkreditációs minősítés	2
II. Minőségértékelés	3
II. 1. A kar általános helyzetképe	3
II. 2. A kar kulcsfontosságú eredményei	6
2.1. Oktatás.....	6
2.2. Kutatás-fejlesztés	6
2.3. Gazdálkodás	7
II. 3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata (az ESG rendszere)	7
3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására	8
3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése	8
3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere	8
3.4. Az oktatók minőségének biztosítása	9
3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások	9
3.6. Belső információs rendszer	10
3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása	11
III. Minőségfejlesztési javaslatok a kar számára.....	11
A látogató bizottság tagjai	11

A KERTÉSZETI FŐISKOLAI KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kar	2016/2/VIII/2. sz. MAB HATÁROZAT A (Akkreditált) A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
---	--

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, a MAB akkreditációs elvárásai és a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (*Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG*) alapján a **Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Karát a MAB karként akkreditálja.**¹ A kar személyi és infrastrukturális ellátottsága, valamint minőségbiztosítása tekintetében a MAB összefoglalóan a következőket állapította meg:

- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, a tudományági² sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel.
- Rendelkezik a karon folyó képzésekhez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi/kari könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel – valamint kollégiumi férőhelyek, sport és kulturális létesítmények, diákétkezési lehetőségek igénybevételeivel) és pénzügyi eszközökkel.
- A kar minőségbiztosítási és -fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek a *II. és III. fejezetben megfogalmazott észrevételekre tekintettel*).
- Az intézményi dokumentumok³ kidolgozottak, rendelkezésre állnak.

¹ A MAB az értékelést az Nftv. 2015. szeptember 1-től hatályos szabályai alapján végezte.

² A vonatkozó tudományterület: agrártudományok

³ Alapító okirat; küldetésnyilatkozat; organogram; intézményfejlesztési terv; kutatási-fejlesztési és innovációs stratégia; szervezeti és működési szabályzat; minőségbiztosítási szabályzat; az előző akkreditáció MAB határozata, intézkedési terv és végrehajtása.

II. Minőségértékelés

II.1. A kar általános helyzetképe

Honnan – hova tart a kar?

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a 2012/8/VI/4. sz. határozatában a Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Karát (KFK) 3 évre; 2015. december 31-ig akkreditálta. A határozat értelmében az intézmény 2015. június 29-én benyújtotta a MAB-hoz a KFK önértékelését, amelyben az említett határozat mellékletét képező jelentés ajánlásai alapján végrehajtott intézkedéseket is bemutatták. Az ajánlásokat valamint az eltelt három év intézkedéseit és azok eredményeit az alábbiakban ismertetjük:

1. MAB ajánlás:

Javítani kell az oktatói korfát fiatal, minősített oktatók alkalmazásával, az oktatók fokozatszerzésének szorgalmazásával, kari vagy főiskolai oktatói ösztöndíjakkal, illetve ahol lehetséges, elismert szakemberek bevonásával.

Az időközben bekövetkezett nyugdíjazásoknak és a megemelkedett hallgatói létszámnak köszönhetően több új oktató felvételére, illetve oktató cseréjére került sor, a korfa jelentősen javult; mára az oktatók nagyobb része a 30-40 év közötti korosztályba tartozik, és csak 3 fő 60 év feletti óraadó vesz részt az oktatásban. A változások eredményeként számos tantárgy esetében a korábbi oktatók helyébe fiatal, minősített oktatók kerültek (pl. növényvédelem, zöldségtermesztés; pénzügy, számvitel; földművelés; vidékfejlesztés; szőlőtermesztés; növénytan; genetika; állattenyésztés; gyümölcstermesztés; dísznövénytermesztés stb.).

2. MAB ajánlás:

Javítani kell – főként a kertészmérnöki szakon oktatók esetén – a nemzetközi, lektorált, impakt faktorral is rendelkező folyóiratokban megjelenő publikációk számát.

A karon az elmúlt években, különösen 2013 óta a publikációs aktivitás számottevően nőtt. A KFK támogatásával az oktatók számos rangos – többségükben nemzetközileg jegyzett kategóriába tartozó konferencia-kiadványokat megjelentető – nemzetközi konferencián vettek részt előadóként. Míg a kar munkatársai nemzetközi, lektorált, folyóiratban 2011-ben 7 cikket jelentettek meg (ebből kettő volt impakt faktoros), addig 2014-ben az itt megjelent cikkek száma 24 volt, melyekből 5 volt impakt faktorral rendelkező. Az impakt faktoros folyóiratokban megjelent közlemények számának növekedését a felvett fiatal oktatók esetében az is segítette, hogy a PhD fokozat megszerzéséhez elvárás az impakt faktoros folyóiratban történő publikálás.

3. MAB ajánlás:

Tovább kell erősíteni a karok közötti együttműködést oktatási és kutatási területen.

Az elmúlt időszakban számottevően nőtt a Gépipari és automatizálási Főiskolai Kar és a Kertészeti Főiskolai Kar közötti átoltatási tevékenység. A GAMFK oktatói több tantárgy (pl. matematika, informatika, statisztika, közgazdaságtan) oktatásában is részt vesznek, és tantárgyfelelősként is segítik a KFK-on folyó oktató munkát. A többi karon a KFK oktat bizonyos tantárgyakat (pl. a biológia, a minőségirányítás alapjai, a termelésmenedzsment tárgyakat). A műszaki karral közös kutatásokat is végeznek; pl. a karon folyó ún. fitomonitoros vizsgálatok során a zöldségnövények életfunkcióit számítógépes programokkal szimulálják, amelybe a GAMF fizikusai is bekapcsolódtak a különböző növényárnyékolási technikák során beérkező fény spektrális tulajdonságainak vizsgálatával, továbbá együttműködnek a műanyag hulladékok lebontását és hasznosítását eredményező kutatásban. A két kar egy GINOP pályázat keretében közösen valósítja meg a megújuló energiaforrások, bio-üzemanyagok hasznosítását, egy TÁMOP 3 projektben pedig közösen vettek részt az oktatási és kutatási kompetenciák és szolgáltatások fejlesztésében, tudás-transzfer szolgáltatások volumenének növelésében, érintve az élelmiszer előállítás és feldolgozás területét is.

4. MAB ajánlás:

A hallgatói felzárkóztató programok elmélyítése, további bővítése javasolt. További ösztönzés és erőfeszítés szükséges a hallgatók idegennyelv-tudásának javítására, mellyel javulna azon hallgatók aránya, akik a záróvizsga után megkapják a BSc oklevelüket, és a kar MSc képzésén (jövőbeli képzésein) tudják folytatni a tanulmányaikat.

A karon – különösen a képzés első évében, az alapozó tantárgyaknál – nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a követelményrendszer és az évközi feladatok elvégzése reálisan teljesíthető legyen. A felzárkóztatáshoz az oktatók a fogadóóráikon kívül is rendszeresen konzultálnak a hallgatókkal; több tantárgyhoz (kémia, matematika, növénytan, talajtan) különórát (korrepetálás) is biztosítanak. Kiemelt figyelmet fordítanak a nyelvoktatásra; a módosított tanterv 2013-as bevezetése óta minden alapszakon és a felsőoktatási szakképzésben nagy óraszámban, két féléven keresztül a kötelező tanterv keretében tanulnak a hallgatók idegen nyelvet, így ma már jobb arányban (30%-os arány helyett 50 % fölött) szereznek diplomát a végzett hallgatók. A két mesterszak indítása is ösztönzi a hallgatókat a sikeres nyelvvizsga megszerzésére, hiszen a mesterszakos hallgatók eleve középfokú nyelvvizsgával kerülhetnek be a képzésbe.

5. MAB ajánlás:

Az újonnan elindított képzések területén külön figyelmet kell fordítani az elektronikus- és írott tananyag-fejlesztésre.

A KFK nagy gondot fordít a tananyag-fejlesztésre, írott és elektronikus jegyzetek készítésére és a képzéshez szükséges legújabb szakirodalom beszerzésére. A kertészeti mérnöki alapszakon a közelmúltban elindult duális képzés kapcsán TÁMOP pályázat támogatásával a duális és más képzésekben hasznosítható jegyzeteket készítenek, a jegyzetírásba a duális képzésben együttműködő partnerek szakembereit is bevonják.

6. MAB ajánlás:

A meglévő K+F szolgáltatási portfólió megtartása mellett annak további bővítése szükséges a műszerezettség, természeti felületek további erősítésével, a pályázati aktivitás megtartásával.

Az elmúlt időszakban javult a műszerezettség a karon, pl. PAM fluorimétert szereztek be a kertészeti kultúrák fotoszintetikus intenzitásának követésére, Hach spektrofotométert a laboratóriumi analitikához (humusz mérés, ammónium-, nitrát-koncentráció meghatározása). Kecskemét Város Önkormányzatával több területen szakmai együttműködést alakítottak ki, pl. a parlagfű visszaszorításra irányuló kutatások területén. 2015-ben a tangazdaságában fontos fejlesztések valósultak meg, amely elsősorban az öntözés lehetőségének javítására irányultak (öntözőkutatok helyreállítása). Ennek eredményeként a KFK természeti aktivitása jelentősen nőtt. A rendelkezésre álló termőföldet, természet-berendezéseket teljesen kihasználva állítanak elő kertészeti termékeket, palántákat (pl. 200.000 db kápia paprika palánta a Bács-Zöldért Zrt részére), nagy felületen paradicsom alapanyagot termelnek (az Univer Zrt. számára). A kertészeti termelés, feldolgozás és értékesítés üzemi méretűvé vált, ami a bevételek növekedése mellett a kutatásban és a hallgatók szemléletformálásában is fontos szerepet játszik.

7. MAB ajánlás:

Mielőbb be kell vezetni a szakdolgozatok külső bírálók általi véleményezését.

2013 óta a szakdolgozatokat egy belső és egy külső szakember bírálja, utóbbi nem áll munkaviszonyban az intézménnyel. A szakdolgozatokról egyetemet végzett és az esetek nagy részében minősített kolléga ad szakmai véleményt, a mesterképzésben végzett hallgatók diplomamunkáinak külső bírálói kizárólag minősített kollégák.

8. MAB ajánlás:

A kari honlapot folyamatosan karban kell tartani, hogy aktuális információkat bocsásson az érdeklődők rendelkezésére.

A megújult kari honlapon minden aktuális eseményt, oktatási tevékenységgel és egyéb szolgáltatással kapcsolatos cikket, szakmai eredményt, beiskolázáshoz szükséges információkat közzétesznek. A honlapon az oktatásra, gyakorlatokra, hallgatói életre vonatkozó aktuális hallgatói visszajelzések és a DPR adatok elérhetősége (<http://dpr.hszk.kefo.hu/dpr>) is biztosított.

9. MAB ajánlás:

A jelenleginél még kiterjedtebb beiskolázási tevékenység szükséges a hallgatói jelentkezések szinten tartásához, illetve emeléséhez.

A korábbinál szélesebb körű beiskolázás biztosításához a kari honlapon és a médiákban rendszeresen tájékoztatnak a gyakorlatias képzéseikről, ezen belül a duális oktatás sajátosságairól, a szakmai továbbképzésekről, valamint a kedvező elhelyezkedési lehetőségekről, a partner cégeknél való álláshozjutás biztonságáról. A kar képzéseit a középiskolákban ún. roadshow keretében népszerűsítik, rendszeresen szerepelnek az *Educatio* kiállításon és ún. *Nyílt Napokat* szerveznek.

A kar dokumentumai, szervezete, vezetése, kari stratégia

A Kecskeméti Főiskola alapidokumentumainak (*Alapító Okirat, Küldetésnyilatkozat, Organogram, Szervezeti és Működési Rend, Minőségirányítási Kézikönyv*) nyilvános internetes elérhetőségei az intézmény honlapján biztosítottak. A további főiskolai dokumentumok (*Intézményfejlesztési Terv, Kutatási-fejlesztési és Innovációs Stratégia, éves oktatásfejlesztési, kutatásfejlesztési és minőségirányítási tervek és azok értékelései, szenátusi előterjesztések, határozatok, a költségvetési beszámolók a munkatársak által elérhető intranetes oldalakon található meg. Az intézményben szabályozás tekintetében egységes, integrált rendszert valósítottak meg, így a kari szintű szabályozás általában egy-egy dékáni utasításra, az adott kar belső életére vonatkozik, amelyek a kar nyilvános weboldalán elérhetők. A jelenlegi működésre vonatkozóan a Kecskeméti Főiskola stratégiai terve és projektjei 2011–2015 című dokumentum alapvetései az irányadók, 2014-ben megkezdték a következő időszakra szóló stratégia kidolgozását.*

Az alacsony hallgatói létszám miatt a KFK 2012-ben csökkentette a szervezeti egységeinek számát. Jelenleg a karon az oktatási, kutatási és tudományos feladatokat a *Kertészeti Tanszék* látja el, ezen belül 6 csoportot/egységet hoztak létre (*Gazdasági és Vidékfejlesztési Csoport, Kertészeti Csoport, Környezettudományi Csoport, Testnevelési Csoport, Szolgáltató Egység, Kertészeti Kari Egység*).

A karon belüli további szervezeti egységek: *Dékáni Hivatal, Tangazdaság, Akkreditált Talaj- és Növényvizsgáló Laboratórium, Területi Szaktanácsadási Központ*.

A kari *Hallgatói Képviselőt* a főiskola Hallgatói Önkormányzatának részeként, ugyanakkor a saját alapszabálya alapján önálló önkormányzati szervként működik. Létszámukat a Szervezeti és Működési Szabályzat testületenként határozza meg. A HÖK a Kari Tanácsban három fővel, teljes körű szavazati joggal képviselteti magát, emellett a delegáltjai a kari bizottságok munkájában is részt vesznek. A Kecskeméti Főiskola Szenátusában a KFK-t a hallgatói létszámarányok alapján két hallgató képviseli.

A Kecskeméti Főiskola karai között az utóbbi időben intenzív együttműködés alakult ki az oktatás területein. A kar más hazai intézmények közül elsősorban a SZIE Kertészettudományi Karával (KETK), a Debreceni Egyetem, a Pannon Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem hasonló profilú képzéseket folytató kara(i)val jó kapcsolatot ápol.

A kari C-SWOT analízis

A C-SWOT analízis tartalmi elemeivel, megállapításaival egyet lehet érteni, alapvetően reálisnak tekinthetők. Az *erősségek* közé sorolták a tradicionális alapokon nyugvó gyakorlatias képzést, az ahhoz rendelkezésre álló saját infrastrukturális háttérrel, a partnercégekkel kialakított kapcsolatrendszerüket, *gyengeségként* azonosították a kari struktúra és a képzés szervezete közötti összhang hiányát, a szakmaspecifikus területeken jelentkező oktatói hiányt, a kedvezőtlen pályázati részvételi lehetőséget, az alacsony színvonalú hallgatói idegennyelvtudást. Az elemzett területek *korlátainál* említik az agrárképzés területén jelentkező kedvezőtlen beiskolázási feltételeket, a szakstruktúra szétaprózottságát, a társintézmények elszívó hatását. A *lehetőségek* között felsorolt szempontok elemzése a nehézségek ellenére is magabiztos kari jövőképet sejtetnek (az alap- és mesterszakok, és a duális képzés körének bővítése, társakkal való szorosabb együttműködés, új pályázati ciklus, a Mercedes Gyár adta lehetőségek, a Vidékfejlesztési Államtitkárság és a város anyagi és szakmai támogatása, az intézmény egyetemként való további működése a *Szolnoki Főiskola* integrációját követően stb.).

II.2. A kar kulcsfontosságú eredményei

2.1. Oktatás

A kar képzési szerkezete, a képzések eredményessége

A karon 3-3 *felsőoktatási szakképzési* és *alapképzési szakon* (kertészmérnöki, gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, környezetgazdálkodási agrármérnöki) folyik oktatás, *mesterképzésben* 2 szakon (kertészmérnök, vidékfejlesztési agrármérnök) folytathatják tanulmányaikat a hallgatók, teljes idejű és részidejű képzésben egyaránt. 2015 szeptemberétől a kertészmérnök szakon duális képzési formában is oktatnak. Ezen kívül 4 szakirányú továbbképzést hirdetnek meg.

A vizsgált időszakban a *hallgatói létszámot* csökkenő tendencia jellemzi: teljes és részidejű képzésben az összes hallgatói létszám: 2010-ben 834 fő, 2014-ben 457 fő. Ez a csökkenés elsősorban a részidejű képzés létszámait érintette, de – többek között a keretszámok szűkítése, valamint a bekerüléshez szükséges pontszámok évről-évre történő emelkedése miatt – kihatott a teljes idejű képzésre is. A költségtérítéses, illetve önköltséges hallgatók körében a lemorzsolódás aránya is magasabb, mivel egyre nehezebben tudják vállalni a képzés költségeit. Ez különösen azon hallgatók között jellemző, akik – tanulmányi eredményük miatt kikerülnek az államilag finanszírozott, illetve ösztöndíjas keretből. Ugyanakkor az alapképzésben a csökkenést ellensúlyozta a felsőoktatási szakképzés, illetve a mesterképzés iránti érdeklődés alakulása.

Örvendetes, hogy az elmúlt években nőtt az összes- és az első helyen jelentkezők száma: 2012-ben 114 fő, 2013-ban 141 fő, 2014-ben 190 fő jelentkezett első helyen a kar képzéseire. A beiratkozott létszám rendre 100,130, 199 fő volt (a révkomáromi kihelyezett tagozattal együtt). 2015-ben a felvettek létszáma 185, a beiratkozott hallgatók száma 163 volt. A kar több mint 20 éve (1992 óta) folytat székhelyen kívüli képzést a szlovákiai Révkomáromban kertészmérnök szakon.

2010-ben 114 fő záróvizsgázott, 63 fő szerzett oklevelet; 2014-ben 110 fő tett záróvizsgát, 57 fő szerzett oklevelet. A záróvizsgák alapvetően jó (4) eredményt mutatnak, s ez kiegyensúlyozott folytonosságot mutat az elmúlt években nappali és levelező tagozaton egyaránt. Ez mindenképpen azt mutatja, hogy azok a hallgatók, akik eredményesen teljesítik tanulmányi kötelezéseiket, végül sikeres záróvizsgát abszolválnak.

A karon a tudományos diákkörök tevékenysége szorosan kötődik a tudományos műhelyekhez, a hallgatók az oktatókkal együtt végeznek kutatásokat, számos esetben közösen publikálnak. Emellett gyakori eset, hogy a hallgató saját témát választ és a kutatásaihoz kari támogatásban is részesül. A tudományos diákköri tevékenységbe a nappali és levelezős hallgatók egyaránt bekapcsolódhatnak. A levelező hallgatók közül többen kérnek fel konzulens kollégát az általuk önállóan választott tudományos témával.

A tudományos diákkörös hallgatók megoszlása a kar képzési szakjai között kiegyenlített, a jelentkező hallgatók minden szakról képviseltetik magukat. A TDK kutatást és részvételt 2015-ben a TÁMOP 4.2.2. B pályázat is segíti, ami kari szinten 10 hallgatót érint. 2011 óta a kertészmérnöki mesterszakos hallgatók is eredményesen szerepelnek a kari TDK-n, és többen tervezik a beiratkozást doktori képzésbe. A kari TDK Konferencián átlagosan 10-15 hallgató vesz részt. 2013-14-ben az összes hallgatói létszám csökkenésének következtében a TDK-sok száma is csökkent. Az eredményeket tekintve a KFK hallgatói 2011-2015 között az OTDK Agrártudományi Szekciójába nevezett 20 dolgozatból egy 2. helyezést, két pályamunka pedig különdíjat kapott.

Végzetek elhelyezkedése

A főiskolán 2010 óta évenként végeznek DPR (*Diplomás Pályakövető Rendszer*) felméréseket, melyeknek operatív megvalósítója a *Hallgatói Szolgáltató Központ* (továbbiakban HSZK). Az előző évekhez hasonlóan a 2014-es vizsgálat az aktív és végzett hallgatók körében készült el (végzetek elhelyezkedésének aránya: 2013-ban 39 %, 2014-ben 56%); a végzettségnek megfelelő munkahelyen való elhelyezkedés 69% (2013); 84% (2014). A kedvezőbb eredmények arra engednek következtetni, hogy a mérések eredményeit a lehetőségekhez mérten figyelembe veszik a kar stratégiai intézkedéseiben.

2.2. Kutatás-fejlesztés

A Kertészeti Főiskolai Karon az *agrártudományok*, *természettudományok*, *társadalomtudományok* tudományterületeken, ezeken belül számos tudományágban (növénytermesztési és kertészeti tudományok, élelmiszertudományok, környezettudományok, földtudományok, kémiai tudományok, gazdálkodás- és

szervezéstudományok) folynak alapvetően *alkalmazott, gyakorlat-orientált jellegű* kutatások. Külön is megemlítendő a parlagfű természetes módszerekkel történő gyomszabályozására, az öntözővíz arzéntartalmának hatásaira; az éghajlati szélsőségek és a Duna-Tisza köze vízháztartási viszonyaira (és ennek kapcsolata a vízrendezéssel), a szőlőfajták termesztési paramétereire, a hidrokultúras termesztéstechnológiák fejlesztésére, a mezőgazdasági ágazatok munkaszervezésére és ökonómiájára; a kertészeti és élelmiszeripari hungarikumok marketingjére irányuló vizsgálatok.

A KFK kutatásinak *infrastrukturális* feltételeit az ún. belsekert (bemutató kert), üvegházak, tangazdaság, korszerű laboratóriumok és szolgáltató egységek, valamint a jól felszerelt könyvtár biztosítja. A kutatásokba gyakran külső partnereket (pl. BCE KTK, DE, SZTE, Zöldségtermesztési Kutató Intézet Zrt., NAIK Szőlészeti és Borászati Kutató Intézete, a NAIK Gyümölcstermesztő Kutatóintézet, UNIVER ZRt., Bács-Zöldért Zrt.) is bevonnak.

A kutatások keretét a *kari tudományos műhelyek* adják, melyekben az oktatók és kutatók szoros együttműködésével tervezik a feladatokat, értékelik eredményeket, és sok esetben közösen publikálnak. Az erőforrások összpontosítása és a hatékonyság növelése érdekében 2013-14-ben a tudományos műhelyek számát – igazodva a képzési struktúrához – 6-ról 3-ra (Kertészeti -; Környezetvédelmi és Analitikai -; Vidékfejlesztési Tudományos Műhely) csökkentették. A műhelyeken belül viszonylag magas a kutatási témák száma (16, 13, illetve 9), amit jövőben célszerű racionalizálni.

A kari költségvetési keretek, a szolgáltatási tevékenységből származó források, valamint az eredményes pályázati tevékenység teszi lehetővé a nemzetközi konferenciákon való részvételt és külföldi szakfolyóiratokban történő *publikálást*. 2011-2014 között a kari oktatók tudományos konferenciákon és szakmai rendezvényeken való aktív részvétele folyamatos emelkedést mutatott, a KFK is több tudományos rendezvényt szervezett. Az elmúlt időszakban a publikációs aktivitás is folyamatosan nőtt, a publikációkon belül a hazai konferencia kiadványokban megjelent közlemények dominálnak, de a hazai és nemzetközi lektorált folyóiratokban megjelent cikkek száma is emelkedett. A kar támogatja az olyan nemzetközi, indexelt konferenciákon való részvételt, ahol a résztvevők cikkei egy nemzetközi folyóiratba is bekerülnek. Az oktató-kutatók rendszeresen publikálnak a főiskola saját tudományos folyóiratában (*Gradus*).

A KFK külső kapcsolatai és regionális szerepe tekintetében megemlítendő, hogy a *Talaj- és Növényvizsgáló Laboratórium* az oktatási, kutatási tevékenység mellett jelentős szolgáltató tevékenységet is végez. Főként Bács-Kiskun Megyéből, elsősorban az agrár-környezetgazdálkodási program keretében jelentős mennyiségű szántóföldről és ültetvényből származó talaj- és növénymintát vizsgáltak meg, több mint 3000 ügyféllel alakítottak ki szolgáltatói kapcsolatot.

A mintegy 40 fővel működő *Területi Szaktanácsadási Központ* több száz termelővel, vállalkozással és céggel áll kapcsolatban, Bács-Kiskun megye 16 településén lakó ügyféllel, 400 gazdasággal van aktív szaktanácsadási kapcsolata; ennek keretében kertészeti, mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, állattenyésztési tevékenység területeken és feldolgozó, termékforgalmazó, szervező, marketing, pénzügyi gazdálkodás, adózás témákban folytatnak szaktanácsadást.

2.3. Gazdálkodás

A KFK gazdálkodását vizsgálva – mind az egy oktatóra, mind az egy hallgatóra eső költségek vonatkozásában – jól látható a kiadások csökkenése. A 2014. évi gazdálkodás teljesítésében alapvetően két tényezőnek volt fontos szerepe:

1. A kar a sikeres pályázati tevékenységet folytatott, ezek megvalósítása során az előleg elszámolási határokat (általában 60 %) nem lépte túl, a tényleges kiadásokat teljesítették és a kifizetési kérelmeket folyamatosan benyújtották az elszámoló hatóságoknak.
2. A *Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alap* támogatási programja keretében a KFK 2014-ben szakmai feladatként vállalta a duális képzés bevezetését, továbbá a képzési kínálatának racionalizálását. A támogatásokon felül a kar a bemutatókertben, a tangazdaságban, a feldolgozó üzemben előállított termékek értékesítéséből, a szakmai szolgáltatásokból, a kari infrastruktúra hasznosításából komoly saját árbevétellel is rendelkezik.

A gazdálkodás mutatóiból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a kar pályázati aktivitása jelentősen nőtt; amíg 2012-ben a költségvetéséből 84% volt a saját bevétel és 2% a pályázati bevétel, addig 2014-ben

a kar saját bevétele 76% és 11% származott pályázati tevékenységből, vagyis jelentősen megerősödött. 2012 és 2014 között összességében mintegy 100 MFt volt KFK bevételeinek növekménye. A Kecskeméti - Kisfáiban található *KFK Tangazdaság* 2015-ös nettó eredménye megközelítette a tízmillió forintot. A Területi Szaktanácsadási Központ 2014-ben 199 szerződést kötött, melynek nettó összege csaknem 30 millió forint volt.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata (ESG 1. rész)

3.1. Kari stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A Kecskeméti Főiskola MSZ EN ISO 9001: 2009 szabvány alapján tanúsított minőségirányítási rendszerrel rendelkezik, melynek működtetése, folyamatos fejlesztése az intézményi stratégia része. A rendszer dokumentációja intranetesen felületen érhető el az alkalmazók számára. A minőségirányítási rendszer az intézmény valamennyi karára és szolgáltató egységére érvényes eljárásokat tartalmaz, emellett a Kertészeti Főiskolai Kar határon túli képzésére, valamint a tangazdaság működtetésére külön eljárás vonatkoznak. A minőségirányítási rendszerfenntartása a rektor, szakmai hatékonyságának biztosítása a minőségirányítási vezető feladata. A minőségirányítási vezetőt a rektor bízza meg, munkáját a Főiskolai Minőségirányítási Tanács támogatja, amely féléves ütemterv szerint dolgozik, elnökét és tagjait a rektor bízza meg.

A kar vezetősége elkötelezett a minőségpolitikában és a Minőségirányítási Kézikönyvben megfogalmazott alapelvek, eljárások és kontroll mechanizmusok működtetése mellett, elkötelezettségét a 2003 óta rendszeresített külső auditok, az auditor szervezet által kiadott tanúsítványok is bizonyítják. Megjegyezzük, hogy a minőségirányítási rendszer működésének alapját jelentő folyamatos fejlesztést segítené, ha a belső felülvizsgálatok során rögzítenék a rendszerrel kapcsolatosan feltárt esetleges hiányosságokat, gyengeségeket (amelyeket egyébként a SWOT analízis alkalmával viszont azonosítottak). Továbbá a jövőbeni minőségügyi tervezésben az IFT-MAB akkreditációs követelmények – ISO követelmények közös platform alatt történő kezelése (tudatosabb minőségügyi tervezés) figyelemmel kísérése javasolható, kiküszöbölve ezáltal a jelenlegi rendszerben helyenként előforduló, hibalehetőséget is jelentő párhuzamosságokat.

3.2. Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése

Az intézményi szintű éves *Oktatásfejlesztési Terv* kialakítása az intézmény stratégiai célkitűzéseinek alapján történik, majd kari szinten határozzák meg az oktatásfejlesztéssel kapcsolatos operatív tevékenységeket, melyek kidolgozása során az előző évi tervek értékelésének tapasztalatait is figyelembe veszik. A *Kari Oktatásfejlesztési Tervet* a *Kari Tanács* hagyja jóvá. Új szak létesítésének és indításának kezdeményezése a képzésért felelős oktatási szervezeti egység jogköre; a vonatkozó kérelmek véleményezése a *Kari Tudományos Bizottság* feladata, a véleményezést követően a tervezetet a Szenátus ülésén is megtárgyalják.

Az oktatás eredményességére vonatkozó mérési mutatókat (pl. hányan vették fel a kurzust, hányan teljesítették, milyen arányú az ismételt vizsgák száma, tanulmányi átlagok stb.) a 2009-ben bevezetett ETR 3-ben félévenként értékelik. Az eredményeket a tantárgyfelelősök és a szakfelelősök összegzik, jelezve az esetleg szükséges tantervi módosításokat. A tananyagokba lehetőség szerint a kar K+F tevékenységeinek eredményeit is beépítik.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A hallgatói teljesítmények értékelése előzetesen közzétett és egységesen alkalmazott kritériumok, szabályok alapján történik. A számonkérések rendszere a TVSZ-ben szabályozott, a hallgatók számára hozzáférhető.

A hallgatók tanulmányaikat záróvizsgával fejezik be, amely a szakdolgozat megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből áll. A záróvizsga tételsort a tanulmányok befejezését megelőző egy félévvel előbb közzéteszik. A bizottságokban gyakorlati szakemberek és más felsőoktatási intézmények oktatói is részt vesznek.

A szorgalmi időszakban az ismeretek mérésére a zárthelyi dolgozatok, az évközi beszámolók és a gyakorlati jegyek szolgálnak. A követelmények megtalálhatók a tantárgyleírásokban, melyek minden szakra vonatkozóan rendelkezésre állnak. A sikertelen vizsgát ugyanabban a félévben legfeljebb két alkalommal lehet megismételni.

A hallgatói teljesítmények adatait az *ETR* rendszerben rögzítik, az eredmények követése, értékelése különösen a záróvizsgákat követő időszakra koncentrálódik. A végzettekről készülő statisztikákat a kar vezetői, a szakfelelősök évenként elemzik, a szakok összegzett eredményeiről évenként beszámolnak a Kari Tanács ülésén. Mind a tanulmányi átlagokat, mind a felvett és teljesített kreditek arányát vizsgálva megállapítható, hogy az eredmények kedvező képet mutatnak.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

A Kecskeméti Főiskola megalakulása óta rendelkezik *oktatói minőségi követelményrendszerrel*, amely részletesen szabályozza az alkalmazás és az előrehaladás feltételeit. Az előrehaladás mérésére nem csupán a szerződések lejártakor kerül sor, hanem évenkénti önértékeléssel és vezetői értékeléssel, valamint fejlesztési terv készítésével párosul. Az intézmény oktatói ún. *önértékelési lapokon*, a szabályzatban rögzített követelményeken kívül maguk is kontrollálhatják oktató munkájuk eredményét, illetve az *ETR* rendszer dinamikus listák funkcióját használva valamennyi oktatót tárgy vizsgaeredményeit, évközi értékeléseit könnyen elérhetik, illetve a vezetők az oktatók teljesítményét ez alapján is értékelhetik. A vezetői visszajelzés alapján (ez a vonatkozó minőségügyi eljárás alapján félévenként és tantárgyanként kötelező) lehetőség van a szükséges korrekciókra. A kar munkatársainak 2014. évi munkáját (egyéni teljesítményét) a vezetőség a *MÉR*-rendszer segítségével értékelte. Az oktatóból e rendszer szempontjai alapján 38 % jól, 62 % pedig kiválóan megfelelt. A nem oktatók közül 11 % kevésbé felelt meg, 28 % jól megfelelt és 61 % kiválóan megfelelt.

2012-es kari akkreditációs jelentésben a MAB egyik legfontosabb ajánlása volt, hogy javítani szükséges a *kari oktatói korlát* és egyúttal a *minősítettséget*. E tekintetben az azóta eltelt időszakban egyértelmű, pozitív irányú elmozdulás történt; több (2012-2015 között 13) új, minősítéssel rendelkező fiatal oktatót vettek fel a karra. Jelenleg a 39 AT, azaz teljes munkaidős jogviszonyú oktató közül 4 fő (10%) 30 év alatti, 11 fő (28%) 31-40 év közötti, és 8 fő (20%) pedig 41-50 év közötti. A fiatalítással is összefügg azonban, hogy jelenleg az oktatók 18%-a (7 fő) tanársegédi, 36%-a (14 fő) pedig adjunktusi beosztásban dolgozik (utóbbi csoport 86%-a minősítéssel rendelkezik), vagyis az oktatók több mint fele (54%) nem vezető tanár. Még szembevetnőbb, hogy 8 főiskolai docensi (azaz már vezető tanári) beosztásban dolgozó oktató közül (akik az összes AT oktató 21%-át képviselik) mindössze háromnak van minősítése, 63%-nak nincs tudományos fokozata. A karon belül jelenleg az AT oktatók minősítési aránya (PhD, CSc fokozattal rendelkezők aránya) 56%, az részmunkaidőben foglalkoztatott AE oktatóké pedig 41%. A kar azon AE oktatók esetében kéri a „kizárólagossági nyilatkozatot”, akik minősítettek, és akik komoly szakmai háttérrel és hírnévvel rendelkeznek, és aktívan részt vesznek a Kertészeti Főiskolai Kar alapszakjain és mesterszakjain folyó oktatásban.

A kari vezetés ügyel arra, hogy az egyes *képzések, szakok, tantárgycsoportok programjait, követelményeit* tapasztalt, tudományos fokozattal rendelkező oktatók állítsák össze, és folyamatosan kísérjék figyelemmel a fiatalabb oktatók munkáját, a hallgatók teljesítményét. A kar vezetése támogatja az oktatók tudományos előrehaladását, továbbképzéseken, konferenciákon, szakmai találkozókra való részvételét.

Az oktatók *tudományos előrehaladását, fokozatszerzését* a kari vezetés kiemelten támogatja; a tanulmányi díjakat 50-75%-os arányban átvállalja, illetve munkaidő-kedvezményt biztosít. A PhD tanulmányokat folytató oktatókkal a főiskola vezetése szerződést köt, rendszeresen beszámoltatja őket az elért tudományos eredményeikről. A fokozatszerzést, kutatómunkát, illetve a fokozattal rendelkezők karon történő munkavállalását városi ösztöndíj is támogatja. A kari oktatók *publikációs aktivitása* nőtt az elmúlt 3 évben (ld. 2.2. fejezet).

A tudományos kutatás végzése az oktatók számára az előmenetel szempontjából meghatározó tényező, a fokozatszerzést a kar számos módon segíti (ld. fent). A KFK dolgozói megfelelő arányban vesznek részt a *hazai és nemzetközi tudományos közéletben*, illetve az egyetemeken zajló doktori képzésekbe is bekapcsolódnak vizsgáztatóként, opponensként, bizottsági tagként.

A karon a 2012-2015-ös időszakban *tananyag-fejlesztés* nem történt. A közelmúltban a kertészmérnök szakon elindul a duális képzés, mely tananyagfejlesztést (írott és elektronikus tananyagok összeállítását) igényel. Ebben a karon dolgozó kollégák mellett a duális képzés gyakorlati helyeit biztosító neves szakemberek is részt fognak venni, TÁMOP pályázatok támogatásával.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A KFK minden félév kezdetén évfolyamokra, szakokra lebontva *Coospace* felületre feltölti az adott félév tárgyaihoz tartozó jegyzeteket, oktatási segédleteket, az oktatók elérhetőségét. Az elektronikus tananyagok mellett tankönyvek, jól felszerelt kari könyvtár segíti a hallgatók felkészülését. A hallgatói aktivitás növelését célozza a különböző nem formális tanulási módszerek beépítése a napi tanítási órák menetébe, azáltal is motiválva a sokszor passzív kényelembe menekülő hallgatókat az aktív feladatteljesítésre. A hagyományos előadásokon és szemináriumokon kívül egyre gyakoribbá vált az órai páros- és csoportmunka, a hallgatók aktívabb bevonását igénylő módszerek alkalmazása. Hasonlóan eredményes a gyakorló szakemberek meghívása egy-egy előadás vagy szeminárium keretében.

A képzéshez szükséges tárgyi feltételek biztosítottak; a kar épületében egy 240 fős nagy előadóterem mellett több kisebb méretű előadó, és több számítógéppel, projektorral felszerelt oktatóterem áll rendelkezésre. A beépített technikával nem ellátott termekben az oktatók mobil eszközöket vehetnek igénybe. Az intranet és az internet minden gépről elérhető, és van szabad elérésű wifi hálózat is. A kari épület tekintetében problémaként említendő az emeleten elhelyezett általános iskola diákjai által okozott zaj.

A gyakorlati képzés színtere a kar bemutatókertje és a tangazdaság (270 ha), ahol 2013 óta árutermelő tevékenység is folyik. A kertészeti kultúrákat, terményeket helyben értékesítik, vagy feldolgozzák a kar HACCP minősítéssel rendelkező tartósító üzemében. Ezekben a tevékenységekben minden hallgató aktívan részt vesz, amely keretében elsajátítja a természetstechnológiákat, a termékek áruvá készítését, feldolgozását, és megismerkedik a termékek értékesítésének gyakorlatával.

A tehetséges hallgatók támogatására ösztöndíjrendszert működtetnek (tanulmányi ösztöndíj; tudományos ösztöndíj; közéleti ösztöndíj, szociális ösztöndíj; sport ösztöndíj). A KFK hallgatói a Kecskeméti Főiskola központilag kezelt kollégiumaiban nyerhetnek elhelyezést. Bár Erasmus+ program keretében a hallgatóknak, lehetőségük van külföldi tanulmányok folytatására, azonban csak kevesen élnek a lehetőséggel.

3.6. A kar belső információs rendszere

A belső kommunikáció többféle csatornán (pl. összdolgozói, összoktatói és hallgatói fórumok; szervezeti egységek belső kommunikációja; kiadványok; intranet stb.) keresztül valósul meg, közülük a legfontosabb eszköz az *intranet*, amely valamennyi számítógépes munkaállomásról (beleértve a hallgatói munkaállomásokat is) elérhető. Az intraneten valamennyi dolgozó és hallgató számára hozzáférhetőek a hatályos szabályzatok, a szenátusi ülések napirendje, előterjesztései, jegyzőkönyvei és határozatai, a minőségirányítási dokumentumok. Az intraneten megjelennek a legfontosabb kari dokumentumok, s lehetőség van a felsőoktatást érintő jogszabályok követésére is. Az információk megjelentetése a főtitkár felelősségi körébe tartozik, technikai üzemeltetése az *Informatikai Hálózati Csoport* (IHCS) feladata. A hallgatók információ-ellátottsága az elmúlt években folyamatosan fejlődött; jelenleg már teljes körű az ETR 3 működtetése, az oktatók és a hallgatók közötti kommunikációt segítik az egyes tantárgyakhoz (kurzusokhoz) kapcsolódó fórumok. Az *ETR MODULO* rendszer kezeli a különböző űrlapokat (kérvények, beadványok, igazolások, jelentések, fellebbezések), ezáltal egyszerűsítve a hallgatói ügyintézési folyamatokat.

A belső információs rendszer szempontjából fontos elem a 2010-ben létrehozott *Hallgatói Szolgáltató Központ*, mint a főiskola egyik központi egysége, melynek legfontosabb feladatai: a *Diplomás Pályakövető Rendszer* (DPR) fejlesztése és fenntartása, *Alumni* rendszer kialakítása és működtetése, hallgatói humán szolgáltatások, pályaorientáció és tájékoztatás.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A nyilvánosság biztosítása, a közvélemény folyamatos és naprakész tájékoztatása az intézményi szintű stratégiai célkitűzések közé tartozik. A külső kommunikáció meghatározó felülete a Kecskeméti Főiskola portálrendszer, ebbe illeszkedik a *Kertészeti Főiskolai Kar honlapja* is. A portálfejlesztés révén a főiskola karainak oldalai egységes arculatot kaptak, az üzemeltetés egyszerűbbé vált. Bár a Facebook nem hivatalos online felülete a karnak, de jelentős mértékben hozzájárul egyes célcsoportok hatékony megszólításához. Az itt elhelyezett információk a honlap látogatottságára is jó hatással vannak.

Kiemelkedő a külső kommunikációs aktivitás jellemezi a főiskolát, ill. a kart a beiskolázás időszakában. Az intézmény a leendő hallgatók felé különféle módon (online; nyomtatott formában, rendezvényeken) és fórumokon (*Nyílt napok, középiskolai tájékoztatók, pályaválasztási kiállítások, Educatio szakkiállítás*) kommunikálja az intézménybe kerülés feltételeit, az oktatási folyamat jellemzőit, a tanulmányok támogatási lehetőségeit. A kommunikációs stratégia fontos eleme a médiákban való tájékoztatás is.

A KFK rendszeresen szervez konferenciát és szakmai rendezvényeket. Havonta rendeznek *Szakmai estétet*, amelyeken neves szakemberek tartanak előadást. Évente megrendezik a *Vidékfejlesztők Tudományos Konferenciáját*, valamint az *AGTEDU Tudományos Konferenciát*, az *Erdei Ferenc (Gazdálkodás és Menedzsment) Tudományos Konferencia* megrendezésére két évente kerül sor. Minden év őszén megrendezik a *Kutatók éjszakáját*, amelyen a tudományos, kutatási eredmények bemutatása mellett számos érdekes kísérletet, szakmai „trükköt” ismertetnek.

III. A kar további működésére vonatkozó javaslatok

1. A fiatalítással párhuzamosan megnőtt a már tudományos minősítéssel rendelkező adjunktusok száma, ugyanakkor a főiskolai docens oktatók (azaz vezető tanári beosztásban dolgozók) mindössze egyharmadának van minősítése. Ezért javasoljuk, hogy – a vonatkozó törvényi előírásokat (előresorolási időkorlátot), és az oktatók teljesítményét figyelembe véve – a kar vezetése törekedjen a docensek „minőségi cseréjére”, azaz a minősített adjunktusok megfelelő időben történő előresorolására az oktatói ranglétrán.
2. Feltétlenül szükséges az oktató-kutató munka jelenlegi mérési/értékelési módszerének, szempontrendszerének további objektív tényezőkkel történő kiegészítése.
3. A közelmúltban elindított kertészmérnöki duális képzéshez – lehetőség szerint külső szakemberek bevonásával – a jellegéhez igazodó *írott és elektronikus tananyagok összeállítását és fejlesztését*, illetve a hagyományos szakok tantárgyi jegyzeteinek frissítését, aktualizálását javasoljuk.
4. Javasoljuk a minőségirányítási rendszer magasabb szintre történő továbbfejlesztését, azzal a céllal, hogy már az ISO 9001 szabvány követelményeinek teljesítése mellett – a TQM irányába történő elmozdulást előrevetítve – az ESG megújult követelményeit tartalmazó MAB akkreditációs elvárásoknak is megfeleljen. Az így kialakított rendszer lehetővé teszi, hogy a fenntartói előírásokkal összehangoltan kerüljön sor a stratégiai-minőségügyi tevékenységekre, ezáltal pedig kiküszöbölhetővé válnak a párhuzamosan folytatott tervezési, mérési, értékelési eljárások, és tudatosabbá válhat az eredmények visszacsatolása az érintett folyamatokba. A jelenleginél kevésbé formális jellegű (eltérés nélküli) belső auditok lefolytatásával feltárásra kerülhetnek a – egyébként a SWOT elemzésben is meghatározásra kerülő – rendszer belső működési egyenetlenségei.

A látogató bizottság tagjai:

elnök: **Simon László** DSc egyetemi tanár, Nyíregyházi Egyetem

tagok: **Mikáczó Andrea** PhD egyetemi docens, Szent István Egyetem

Tompos Balázs hallgató Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem - *HÖÖK delegált*

A látogatás MAB referense: **Hernáth Terézia**

A látogatás időpontja: **2015. december 2.**